

ZPRÁVA SENIORA KRÁLOVOHRADECKÉHO SENIORÁTU ZA ROK 2021 – (22)

Sestry a bratři,

Všechny vykazované počty najdete v příložených tabulkách souhrnu evidenčních dotazníků pro náš seniorát. Faktem je, že tímto způsobem vykazujeme setrvalý úbytek již po mnoho let. Do jaké míry tahle statistika odráží skutečný život v našich sborech, je otázkou. A tohle konstatování, prosím, nevnímejte jako relativizaci, jako nějaké vyklouznutí k optimismu.

Předkládám-li tuto zprávu, nehodnotím jen rok 2021, ale vycházím z řady vizitací, které jsme se co seniorátní výbor provedli během letošního podzimu, navštívili jsme většinu sborů, v některých jsme byli již v zimě a na jaře v rámci jiných povinností.

Snad lze říci obecně, že do sborové práce zasáhl covid. Díky němu jsme se leckde naučili pracovat s internetem. Vedlejší účinek pak je, že jsou členové sboru, kteří se na sledování bohoslužeb připojí on-line, ale fyzicky pak na shromážděních nejsou. Vedle kovidu zde ovšem asi působí i jiné vlivy. Zaznamenáváme, že ze sborů se tiše vytrácí, či alespoň silně omezují svou aktivitu lidé do nedávna tvořící páteř sboru, a to lidé středního věku. Najednou nejsou a míváme pocit, že s jejich ztrácením se dokonce místo, na kterém byli, se propadá. Nemáme na to dostatečné vysvětlení, pátráme a viníme třeba sebe, ačkoli příčiny budou zřejmě rozsáhlejší a souvisí s proměnou společnosti a s naší celkovou ozvučností či neozvučností v ní. To nevnímejte nutně jako nějaké volání po revizi našeho vyznávání či nějaké změně paradigmatu... Takovéto odchody či spíše vytrácení je složitější a odpovědnost komplikovaná. Já to zde jen konstatuji. Ve výsledku to znamená, že na bohoslužby a další shromáždění chodí méně lidí. Všechny naše sbory, a to včetně těch, které jsme vnímali jako velké, jsou malá společenství. A je to také tak, že jsou místa, kde se o běžné neděli sejde do pěti lidí. A zdá se, že počet padesáti účastníků převyšíme výjimečně. V silnějších sborech se scházíme v počtu od 25 do 35 lidí. Hradec Králové sice tenhle počet převyší, ovšem Hradec je v českých poměrech velkoměsto. Zdaleka nelze počítat také s tím, že by neděle, totiž každá neděle, jak to bývalo, patřila bohoslužbám. Podle všeho mnozí svou pozornost lámou vícero aktivitám a bohoslužby jsou prostě jen jednou z nich. Pak jsou místa, kde chodí okolo deseti lidí do kostela, pokaždé jiných deset.

Biblické hodiny jsou ve většině sborů pravidelným shromážděním, ale jsou sbory, kde nejsou vůbec. Shromáždění to bývají většinou nepříliš početná. Někde i biblickou hodinu přenášejí přes internet, jinde je biblická hodina komplet pouze online. Také se ve většině sborů se scházejí děti drobná společenství do deseti dětí, ale jsou sbory, kde se prostě nesejdou, nebo vůbec nejsou. Mládež se schází tu a tam nepravidelně, většina sborů však tuto aktivitu nemá vůbec.

Na úrovni seniorátu se mládež schází, organizujeme také práci pro konfirmandy. Děkujeme odboru mládeže, protože toho dělá hodně. Na druhou stranu ovšem konstatujeme, že ne ze všech sborů mládežníci jezdí. Totéž platí o odboru pro rodinu a děti. Děkujeme za chystání dvou velkých akcí v roce. Jsou sbory, které se, ač bychom v nich adepty na setkání na jaře či na podzimní víkend v Bělči našli, vůbec nedorazí a ani jinak se seniorátní práce neúčastní.

Péče o vzdělávání výpomocných kazatelů v seniorátu běží a jednou za rok pořádáme pro tyto kazatele celodenní kurz. Díky všem výpomocným kazatelům, kterých nemáme málo. A děkujeme také za přípravu onoho vzdělávání. Pokud vím, přípravě k ordinaci se v tuto chvíli věnuje v seniorátu více lidí, ale navštěvují kurz v sousedním Chrudimském seniorátu. Nevíme, zda se někdo přihlásil do letos vyhlášeného kurzu synodní radou, který je organizovaný společně s Evangelickou teologickou fakultou.

Na vícero místech se daří spolupráce se středisky Diakonie a jsme za tuto spolupráci rádi.

Sbory nad to organizují mnoho dalších setkání, leckde je lze počítat na desítky. Je dobře, že na ně přijde široká veřejnost, někdy lidé dokonce překonají práh kostela. Řady evangelíků to ovšem nezvětšuje. V neděli nikdo z těchto lidí „ze světa“ nepřichází. Je otázkou, zda bychom se tím měli trápit, nebo prostě dál takhle společnosti sloužit bez reptání a nároků. Jsem spíše pro druhou možnost.

Výkonu kolegů farářů se v naprosté většině hluboce klaním. Kvalita kázání, co se týče odbornosti, ale také aktuálnosti, a také formy, je excelentní. Porovná-li výkony farářů za dob minulých, dob, kdy ještě fungovala lidová církev a církev byla jedním z mála prostorů jakési svobody, je to mnohem lepší. Kdyby tenkrát takhle faráři kázali, kostely by praskaly ve švech. Kdyby chyby... Chci tím říci, přátelé, že v téhle společnosti nechybí nabídka, ale poptávka. Nežijme v bludech: lidé se neptají. A podle všeho je českobratrské evangelictví dosti náročný výkon. A to je dobře. Nemyslím si, že bychom měli polevit, slevit, či vydat se cestou nějakého útěšného poplácávání a hlazení či cestou necestou náboženských formalit. Volání po něčem takovém bylo při vizitacích zcela ojedinelé – naštěstí. Jsem vám, kolegové, dokonce velmi vděčný za to, že máte v téhle složité době angažovaná, myslím tím společensky angažovaná kázání. Nedovedu si představit, že by tomu mělo být jinak.

Na mnoha místech se fary staly útočištěm válečných uprchlíků z Ukrajiny. Jakkoli se, žel i mezi evangelíky, najdou lidé, kteří obrací naruby prostá fakta potřeby pomoci, a měřítkem je jim jen vlastní tlusté střevo, vnímám u většiny z nás zřetelné vidění situace. Děkuji všem, kdo pomáháte. A děkuji, že se to děje bez zbytečných gest.

Stran reorganizace církevní práce konstatujeme, že jsme se příliš vpřed neposunuli. Představy seniorátního výboru, jak jsme je představili v minulých letech, byly přijaty jen částečně. Zřetelná je spolupráce mezi Vrchlabím a sbory z Libereckého seniorátu Jilemnicí a Křížlicemi, jakkoli bych si troufal tvrdit, že i tam je mnoho neznámých. Spolupráce mezi Jičínem a Libštátem ustrnula, ačkoli doufáme, že se něco od naší návštěvy pohnulo. Zřetelná je spolupráce Dvora Králové a Semonic, k nim se nesměle a stydlivě připojuje Trutnov. Úzce spolupracují sbory z Třebechovic a Kostelce nad Orlicí. K tomu jsou zde názvuky ke spolupráci s Klášterem nad Dědinou. Tušíme hledání místa u Černilova. Náchod – Šonov v tuto chvíli o slučování s jiným sborem neuvažuje, jestliže přece ano, pak se nabízí sousední sbor v Hronově. Oba jsou to ovšem sbory, které již sloučené jsou. Hronov s Broumovem a Náchod s Bohuslavicemi nad Metují. Z Broumova do Bohuslavic je to 50 km po okreskách. Letohrad se nás chystá opustit. Jakkoli nám to není lhostejné, chápeme to, protože sbory Chrudimského seniorátu jsou od Letohradu kousek, nejbližší obsazený sbor v našem seniorátu je 53 km vzdálen. Z Hradce Králové jsou v tuto chvíli administrovány sbory v Hořicích a Novém Bydžově. Upřímně řečeno, postavení Hořic a Nového Bydžova je pro seniorátní výbor oříškem těžko rozlousknutelným. Podrobnosti raději nechávám na přímá jednání se staršovstvy a více o tom obecně níže. Tady tolik, že je to až bolestné. Hradec Králové, ač je to náš sbor v krajském městě a asi stále největší sbor, je ve svízelném postavení – od ostatních sborů není velká ochota s ním jednat. Snad je tu strach z toho, že v provozu velkoměstského sboru přifařená vesnice zcela zanikne.

Jsem si vědom toho, že na církev je církvi demokratickou a za její demokratičnost budu bojovat. V praxi to dle mého znamená, že by zásadní rozhodování mělo zůstat v jednotlivých místech, sborech. Snahy o centralizaci ve věcech rozhodování nesu velmi nelibě.

Velmi si ovšem záleží na tom, co naše rozhodování vede, tedy proč se rozhodujeme, nebo často spíše nerozhodujeme k tomu či onomu kroku. Na vizitacích jsme se ptali po vizi, jakou máte ve sborech. A

často nám vize prostě chybí. Při otázce po vizi jsme se vraceli k hořekování nad ekonomickými otázkami, to přečasto, v lepším případě jsme se bavili o tom, že je nám v tom našem malém sboru dobře a „kafe po bohoslužbách“ je fajn. Nic nemám proti „kafi po bohoslužbách“. K tomu, co je církev, k čemu je tady, jaké jsou odpovědnosti sboru, společenství konkrétních lidí, křesťanů v obci, v této zemi, na tomto světě, jsme dospěli málokdy. Ve dvou vizitovaných sborech ano, když jsme slyšeli: ano, je nás málo, ale víme, kdo jsme a kam směřujeme a navzdory současné jakési hluchosti světa děláme dál to, co máme za potřebné a nutné. A pak na druhé vizitaci, ve sboru, který skoro nic nemá, jsme potkali jakousi průzračnou radost z věcí malých, ze společenství, které kupodivu má v tuto chvíli i svůj růst.

Nezavíráme oči před obtížemi, která přichází se stálým zvyšováním plateb do personálního fondu, ani před zdražováním. A už vůbec nezavíráme oči před naší početní malostí. Jsou to ovšem věci, které mají přinést změnu věcí formálních, tedy těch, kterým stará Jednota bratrská říká služebné – Podstatné, případné a služebné. Věcí podstatnou je Kristus – a tedy také to, co znamená ve světě, ve vztazích, věcí případnou je to, co tomu slouží na prvním místě – Písmo svaté, kázání, - a pak věci služebné, věci forem, správy církve a také naše domy. Jestliže jsou prázdné, pak svou služebnou funkci přestaly plnit. A proto se na nich nemůžeme otáčet a hledíme pro svou budoucnost k věci hlavní.

Ještě jednu věc dodávám: my se opravdu vzájemně jen velmi málo známe. S lehkostí dovedeme mluvit o tom, co mají dělat v druhém sboru – „no, je jich jen hrstka, ať to tam prodají a můžu třeba jezdit k nám“. Navrhnete-li to obráceně – prodejte to tady a jezděte tam, pak reakce není nadšená, je to spíše úlek...

Hájil jsem demokratičnost naší církve. Ta má jeden háček. My naši demokracii říkáme presbyterně-synodní zřízení. Tak to je, že si tahle církev demokraticky odhlasovala své zřízení a řády. A mezi tyhle řády patří také třeba ustanovení, jak má vypadat staršovstvo, kdo v něm může být, kdo může rozhodovat za sbor a kdo již ne. Kolik členů může mít nejmenší řádné staršovstvo. Když tuhle věc všelijak obcházíme, a nemyslím tím jenom enormní nárůst dispenzů, ale prostě i volby staršovstev, která jsou tvořena lidmi jen do počtu, kteří ani nemají zdání o tom, co že to ta ČCE jest, pak nemůžeme mluvit o demokracii, protože chybí démos, chybí lidé, tedy ti, kteří skutečně a odpovědně vládnou.

Nijak se seniorátnímu výboru nechce do nějakých zásahů. Možná že přijdou a neberte to jako vyhrožování, protože půjde jen o konání povinností, ke kterému jsme vázáni týmiž řády církve. Raději však rady – prosím, začněte spolupracovat navzájem. To není nic, co by mělo být popsáno v nějakém zákoně a sepsáno smluvně na papíře. Jde o prosté navštěvování, společné akce, společné bohoslužby, přednášky, koncerty, večere, zpívání, divadla, vycházky, výlety, pádlování a veslování, jízdu na kole – to vše s Kristem v zádech a s Kristem před sebou. Třeba vám tyhle společné aktivity otevrou oči pro to, co je církev – méně plísňivých sklepních prostor, více živých setkání. Tohle říkám s vědomím, že jsou sbory, které prostě neznáme v seniorátu a neznají je řádně ani sbory sousední.

Nechceme opouštět žádné místo, které je nám svěřeno. Tak to myslím, doufám: protože tihle a tihle moje sestry a moji bratři ze Zlámané Lhoty jsou mi známí a společně u nás v Nezlámané Lhotě tohle vše dobré zažíváme, sejdem se příště ve Zlámané Lhotě a pro Zlámaňáky ostatní tam něco nachystáme společně... Třeba. Ale to už jsou moje sny. Ale „I have a dream...“

Tomáš Molnár